

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 26 november 2018

Onderwerp: Eindrapport Randstedelijke Rekenkamer Garanties Leningen en Revolverende Fondsen

Kenmerk:

Bijlagen:

- Eindrapport
- 5-minuten versie

1. Inleiding

De Randstedelijke Rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur (artikel 183 van de Provinciewet). In dit kader brengt de Randstedelijke Rekenkamer het voorliggende rapport “Garanties Leningen en Revolverende Fondsen” aan Provinciale Staten uit. Provinciale Staten behandelt rekenkamerrapporten standaard in de betreffende vakcommissie en rondt deze af met een Statenbesluit.

Garanties en leningen zijn een risicofactor voor de provincie, die kan worden beheerst. Het is van belang dat de provincies inzicht hebben in welke garanties en leningen zij hebben uitstaan en deze goed beheren. Goed beheer stelt de provincie in staat problemen tijdig te signaleren en maatregelen te treffen om verlies te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken. In het najaar van 2017 heeft de Programmaraad het onderwerp Garanties en leningen hoog geprioriteerd. Daarbij is gevraagd of de Rekenkamer ook de (revolverende) fondsen bij het onderzoek willen betrekken. Revolverende fondsen worden steeds vaker ingezet door overheden. Alle vier de Randstadprovincies hebben revolverende fondsen opgericht of zijn bezig met het oprichten hiervan. Het idee van een revolverend fonds is dat geld niet eenmalig aan projecten wordt besteed, maar dat het geld meerdere keren (revolverend) kan worden ingezet. Veel gebruikte instrumenten bij revolverende fondsen zijn leningen en participaties; garanties komen ook voor. De provincies leveren kapitaal aan revolverende fondsen en/of zijn aandeelhouder van de organisatie die het fonds beheert.

Het doel van dit onderzoek is inzicht geven in het beleid en beheer van garanties en leningen en de financiële constructies van de revolverende fondsen in de vier Randstadprovincies, alsmede de informatievoorziening aan PS over het financieel risico van deze instrumenten.

2. Onderzoeksvragen & aanbevelingen

Voor het onderzoek zijn vijf onderzoeksvragen geformuleerd.

1. Wat is het beleid dat de provincie heeft opgesteld ten aanzien van het verstrekken van garanties en leningen?
2. Is het gevoerde beheer van uitstaande garanties en leningen door de provincie toereikend om het financieel risico te beheersen?
3. Worden Provinciale Staten geïnformeerd over het financieel risico bij het verstrekken van nieuwe garanties en leningen en over het financieel risico van de reeds uitstaande garanties en leningen?
4. Hoe heeft de provincie de financiële relatie met de revolverende fondsen vorm gegeven?
5. Worden Provinciale Staten geïnformeerd over het financieel risico en de revolverendheid van revolverende fondsen?

In het rapport zijn drie aanbevelingen opgenomen.

1. Ontwikkel de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en garantstellingen door in door PS vastgesteld beleid, bij voorkeur ondersteund met een afwegingskader voor de inzet van verschillende mogelijke financiële instrumenten, zoals garanties en leningen, maar ook revolverende fondsen, deelnemingen en cofinanciering.
2. Bepaal wanneer en op welke wijze PS dienen te worden betrokken bij het verstrekken van nieuwe garanties en leningen en laat dit opnemen in het door PS vast te stellen beleid ter uitwerking van aanbeveling 1
3. Vraag GS een integraal overzicht van de lopende revolverende fondsen op te nemen in de eigen P&C cyclus van de provincie, waarbij per fonds in ieder geval is weergegeven; de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en mate van revolverendheid. Idealiter wordt tevens inzicht gegeven in de mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd.

3. Reactie Gedeputeerde Staten

Voor de volledige reactie van GS zie pagina 13 en 14 van het rapport.

Reactie Gedeputeerde Staten per aanbeveling:

Aanbeveling 1

Ontwikkel de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en garantstellingen door in door PS vastgesteld beleid, bij voorkeur ondersteund met een afwegingskader voor de inzet van verschillende mogelijke financiële instrumenten, zoals garanties en leningen, maar ook revolverende fondsen, deelnemingen en cofinanciering.

Reactie GS

wij zullen de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen door ontwikkelen en door PS laten vaststellen.

Een algemeen afwegingskader voor de inzet van financiële instrumenten is minder eenvoudig, aangezien een dergelijke keuze maatwerk is. Daarnaast is sprake van een zekere overlap in begrippen; revolverende fondsen zijn vrijwel altijd deelnemingen. Desondanks zullen wij bij het actualiseren van de diverse nota's pogen tot een breder afwegingskader te komen.

Aanbeveling 2

Bepaal wanneer en op welke wijze PS dienen te worden betrokken bij het verstrekken van nieuwe garanties en leningen en laat dit opnemen in het door PS vast te stellen beleid ter uitwerking van aanbeveling 1.

Reactie GS

Wij zullen dit opnemen in de nieuwe versie van de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en garantstellingen.

Aanbeveling 3

Vraag GS een integraal overzicht van de lopende revolverende fondsen op te nemen in de eigen p&c cyclus van de provincie, waarbij per fonds in ieder geval is weergegeven; de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en mate van revolverendheid. Idealiter wordt tevens inzicht gegeven in de mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd.

Reactie GS

Wij zullen de gevraagde gegevens opnemen in de paragraaf Verbonden partijen bij de provinciale begroting en de provinciale jaarrekening.

4. Voorstel

De drie aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer bij het rapport 'Garanties Leningen en Revolverende Fondsen' zijn, geherformuleerd als besluitpunten, opgenomen in het ontwerpbesluit.

Het college van Gedeputeerde Staten geeft aan hoe zij opvolging willen geven aan de drie aanbevelingen. De reactie van GS geeft de rekenkamer geen aanleiding tot het maken van nadere opmerkingen.

De commissie Mobiliteit & Financiën heeft in haar vergadering van 26 november 2018 het rapport besproken en adviseert aan PS (**nader in te vullen**)....

Hr. H.W. Struben, voorzitter Statencommissie Mobiliteit en Financiën

S.H Neeskens , griffier Statencommissie Mobiliteit & Financiën

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

- gelezen de voordracht van de Statencommissie Mobiliteit & Financiën van 26 november 2018,
- gelezen het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, getiteld “Garanties Leningen en Revolverende Fondsen”
- gelet op de bespreking en het advies van de commissie Mobiliteit en Financiën van 26 november 2018;

besluiten:

- GS te verzoeken om de Uitvoeringsrichtlijn Leningen en garantstellingen door te ontwikkelen in een door Provinciale Staten vastgesteld beleid, bij voorkeur ondersteund met een afwegingskader voor de inzet van verschillende mogelijke financiële instrumenten, zoals garanties en leningen, maar ook revolverende fondsen, deelnemingen en cofinanciering.
- GS te verzoeken een voorstel te doen wanneer en op welke wijze Provinciale Staten worden betrokken bij het verstrekken van nieuwe garanties en leningen en dit op te nemen in het door Provinciale Staten vast te stellen beleid.
- GS te verzoeken om een integraal overzicht van de lopende revolverende fondsen op te nemen in de P&C cyclus van de provincie, waarbij per fonds in ieder geval de entiteit, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en de mate van revolverendheid wordt weergegeven. Idealiter wordt tevens inzicht gegeven in de mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier